INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI LOGOPEDIK TERMINLARNINGSTRUKTUR-SEMANTIK XUSUSIYATLARI

N.I.Toxirova[1]

1. Talaba, Osiyo texnologiyalar universiteti

Mas'ul muallif: Toxirova Nigina Isomiddin qizi, Talaba, Osiyo texnologiyalar universiteti.

Received: 10 Noyabr 2026
Accepted: 15 Noyabr 2026
Published: 20 Noyabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Toxirova, N. I. INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI LOGOPEDIK TERMINLARNINGSTRUKTUR-SEMANTIK XUSUSIYATLARI / N. I. Toxirova // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 11, № 2. — B. 80–83.

Annotatsiya. Maqolada ingliz va o‘zbek tillaridagi logopedik terminlarning struktur-semantik xususiyatlari qiyosiy jihatdan ko‘rib chiqiladi. Terminlar bir so‘zli va birikmali birliklar, shuningdek, xalqaro o‘zlashmalar va o‘zbekcha izohli birliklar sifatida tavsiflanadi. “Dyslexia - disleksiya”, “dysarthria - dizartriya”, “speech disorder - nutq buzilishi” kabi misollar orqali terminlarning shakliy muvofiqligi, mazmuniy chegaralari va tarjimada kontekstning ahamiyati yoritiladi. Maqola nazariy manbalar va tanlangan misollar asosidagi dastlabki sifat tahliliga tayanadi; kengroq xulosalar uchun terminlar korpusini kengaytirish zarurligi qayd etiladi.

Kalit so'zlar: logopediya, terminologiya, struktur-semantik tahlil, ingliz tili, o‘zbek tili, terminologik ekvivalentlik, tarjima.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛОГОПЕДИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ В АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ

Аннотация. В статье рассматриваются структурные и семантические особенности логопедической терминологии в английском и узбекском языках. Термины анализируются как однокомпонентные и многокомпонентные единицы, включая интернациональные заимствования и описательные узбекские эквиваленты. На примере таких терминов, как «dyslexia - дислексия», «dysarthria - дизартрия» и «speech disorder - нарушение речи», рассматриваются формальное соответствие, семантические границы и роль контекста в процессе перевода. В статье представлен предварительный качественный анализ, основанный на отобранных примерах и научной литературе по терминологии; для получения более широких эмпирических выводов требуется исследование более обширного корпуса.

Ключевые слова: логопедическая терминология, терминология, структурно-семантический анализ, английский язык, узбекский язык, терминологическая эквивалентность, перевод.

STRUCTURAL AND SEMANTIC FEATURES OF SPEECH THERAPY TERMS IN ENGLISH AND UZBEK

Abstract. This article examines the structural and semantic features of speech-language therapy terminology in English and Uzbek. Terms are considered as single-word and multi-word units, including international borrowings and descriptive Uzbek equivalents. Examples such as “dyslexia - disleksiya”, “dysarthria - dizartriya”, and “speech disorder - nutq buzilishi” are used to discuss formal correspondence, semantic boundaries, and the role of context in translation. The paper presents an initial qualitative analysis based on selected examples and terminology literature; a larger corpus is required for broader empirical conclusions.

Keywords: speech-language therapy, terminology, structural and semantic analysis, English, Uzbek, terminological equivalence, translation.

Kirish. Terminologiya muayyan fan yoki kasbiy faoliyat sohasidagi tushunchalarni nomlaydigan birliklar tizimidir. Ixtisoslashgan muloqotda terminlarning aniqligi va izchil qo‘llanishi muhim, chunki bir tushunchaning turlicha nomlanishi mutaxassislar, tarjimonlar, talabalar va keng jamoatchilik o‘rtasidagi axborot almashinuviga ta’sir qilishi mumkin. M.T. Kabre terminologiyani maxsus bilimni ifodalash, tartibga solish va turli tillarda uzatish bilan bog‘liq fanlararo soha sifatida yoritadi [10].

Terminologiyaning nazariy masalalari rus va o‘zbek tilshunosligida ham keng o‘rganilgan. A.V. Superanskaya, N.V. Podolskaya va N.V. Vasilyeva termin va terminologiyaning umumiy belgilarini, xususan, terminning tizimliligi, ta’rifga egaligi, bir ma’noliligi va ekspressivlikdan xoliligi kabi xususiyatlarini asoslab bergan [6]. V.M. Leychik terminni tabiiy til leksik birligi asosida shakllanib, maxsus tushunchani ifodalovchi va muayyan terminologik tizimga kiruvchi birlik sifatida talqin qiladi [5]. O‘zbek tilshunosligida A. Hojiyevning lingvistik terminlar lug‘ati terminlarni izohlash va tartibga solish tajribasini namoyon etadi [3]. F.H. Yavkochevaning tadqiqotida esa ingliz va o‘zbek tillarida sohaviy terminlar, xususan, logopedik terminlarning taraqqiyoti masalasi ko‘rib

chiqilgan [1]. Shunga qaramay, logopediya kabi tibbiyot, pedagogika, psixologiya va tilshunoslik chegarasida joylashgan sohaning terminlari qiyosiy-tipologik jihatdan hali yetarlicha o‘rganilmagan.

Logopediya va nutq-til terapiyasi doirasidagi terminlar nutq tovushlari, ravonlik, ovoz, til rivojlanishi, muloqot va tegishli buzilishlarni tavsiflaydi. Masalan, ingliz tilida “stuttering”, “dysarthria”, “speech sound disorder” va “articulation” terminlari uchraydi. O‘zbek tilida ularga “duduqlanish”, “dizartriya”, “nutq tovushlari buzilishi” va “artikulyatsiya” kabi birliklar mos kelishi mumkin. Biroq muqobil tanlashda terminning aniq ta’rifi va ishlatilgan konteksti tekshirilishi lozim. Maqolaning dolzarbligi ingliz va o‘zbek tillaridagi logopedik terminlarning shakliy tuzilishi hamda ma’no munosabatlarini qiyoslash, tarjimada yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan nomuvofiqliklarni ko‘rsatish va terminologik izchillikni qo‘llab-quvvatlash zarurati bilan belgilanadi.

Tadqiqot maqsadi - ingliz va o‘zbek tillaridagi ayrim logopedik terminlarning struktur-semantik xususiyatlarini qiyosiy tavsiflash. Vazifalar: terminlarni tuzilishiga ko‘ra guruhlash; tanlangan terminlarning ma’nosini qiyoslash; xalqaro o‘zlashmalar va tavsifiy tarjimalarni ko‘rib chiqish; terminlarni tarjima qilishda kontekstning rolini aniqlash.

Tadqiqot obyekti - ingliz va o‘zbek tillarida qo‘llanadigan logopedik terminlar. Tadqiqot predmeti - ularning tarkibiy tuzilishi, semantik mazmuni va tillararo muvofiqligi. Metodlar sifatida tavsifiy, qiyosiy va struktur-semantik tahlil qo‘llanadi. Ushbu maqola tanlangan misollar asosidagi dastlabki sifat tahlili bo‘lib, statistik umumlashtirishni da’vo qilmaydi.

1. Logopedik terminologiyaning nazariy asoslari

Termin oddiy leksik birlikdan, avvalo, muayyan sohadagi maxsus tushunchani nomlashi bilan farqlanadi. Termin va tushuncha o‘rtasidagi munosabatni aniqlashda faqat so‘zning shakliga emas, balki uning mutaxassislik adabiyotlaridagi ta’rifiga ham e’tibor berish kerak. Shu sababli terminologik tahlilda lug‘atlar, ilmiy nashrlar va kasbiy tashkilotlarning tavsiflari muhim manba hisoblanadi.

Zamonaviy terminologiya nazariyasining asoslari E. Vyuster asarlarida shakllangan. U terminologik ishda tushunchadan nomga qarab boriladigan onomasiologik yondashuvni ilgari surgan va terminlarni standartlashtirish zarurligini ta’kidlagan [15]. J. Seyjer esa terminlarni yig‘ish, tasniflash, ta’riflash va ma’lumotlar bazasiga kiritish bosqichlarini yoritgan [14]. Xalqaro standartlashtirish tashkilotining ISO 704 standarti ham tushuncha, ta’rif va termin o‘rtasidagi munosabatlarni tartibga solish tamoyillarini belgilaydi: unga ko‘ra, avval tushunchalar tizimi aniqlanadi, so‘ngra har bir tushuncha uchun ta’rif va mos termin tanlanadi [13].

Amerika Nutq-Til-Eshituv Assotsiatsiyasi (ASHA) nutq-til patologiyasi doirasida nutq tovushlari, artikulyatsiya, dizartriya, ovoz, ravonlik va til bilan bog‘liq qiyinchiliklarni alohida yo‘nalishlar sifatida tavsiflaydi [7]. Bu tasnif terminlarning mazmuniy guruhlarini ajratishda foydali nazariy tayanch bo‘la oladi. Shu bilan birga, ingliz tilidagi “speech-language pathology” va “speech-language therapy” iboralari turli kasbiy kontekstlarda uchrashi sababli, ularni o‘zbekchaga tarjima qilishda kontekst hisobga olinishi zarur.

Logopedik terminologiyaning shakllanishiga tibbiyot, psixologiya, pedagogika va tilshunoslik terminlari sezilarli ta’sir ko‘rsatgan. Shu sababli bu sohada yunon va lotin tillaridan kelib chiqqan termin elementlari keng tarqalgan. Masalan, yunoncha “phasis” (nutq, gapirish), “lalia” (so‘zlash), “graphein” (yozmoq), “lexis” (so‘z) elementlari “aphasia”, “dyslalia”, “dysgraphia”, “dyslexia” kabi terminlarning asosini tashkil etadi. Biroq o‘zbek logopediyasi ko‘p jihatdan rus defektologiya maktabi an’analariga tayanib rivojlangan. L.S. Volkova tahriri ostidagi “Logopediya” darsligida nutq buzilishlarining klinik-pedagogik va psixologik-pedagogik tasniflari berilgan bo‘lib, ular o‘zbek tilidagi o‘quv adabiyotlarida ham asos sifatida qo‘llanadi [4;2].

2. Terminlarning struktur xususiyatlari

Bir so‘zli terminlar bitta leksik birlik orqali maxsus tushunchani ifodalaydi. Ingliz va o‘zbek tillarida xalqaro ilmiy terminlarning o‘zlashtirilgan shakllari uchraydi. Masalan, “dyslexia - disleksiya” va “dysarthria - dizartriya” juftliklarida shakliy yaqinlik ko‘zga tashlanadi. Bu holatda inglizcha terminlar o‘zbek tilining yozuv va talaffuz me’yorlariga moslashgan shaklda qo‘llanadi. Boshqa misolda, “stuttering” termini o‘zbek tilida odatda “duduqlanish” deb beriladi. Ushbu juftlikda shakliy o‘xshashlik emas, balki mazmuniy muvofiqlik asosiy rol o‘ynaydi. Demak, terminlararo munosabat faqat o‘zlashma shakllar bilan cheklanmaydi; milliy tilning o‘z leksik vositalari ham ilmiy tushunchalarni ifodalashda faol qatnashadi.

Bir so‘zli terminlarning yasalishida affiksatsiya muhim o‘rin tutadi. Ingliz tilidagi xalqaro terminlarda “dys-” (buzilish, qiyinchilik), “a-” (yo‘qlik), “para-” (og‘ish, noto‘g‘rilik) kabi prefiksoidlar hamda “-ia”, “-ation”, “-ism” kabi suffikslar faol qo‘llanadi: “dysphagia”, “aphonia”, “paraphasia”, “articulation”, “rhotacism”. O‘zbek tilida bu terminlar asosan “-iya”, “-atsiya”, “-izm” shakllari orqali moslashtiriladi: “disfagiya”, “afoniya”, “parafaziya”, “artikulyatsiya”, “rotatsizm”. Shu bilan birga, o‘zbek tilining o‘z affikslari yordamida yasalgan terminlar ham mavjud: “duduqlanish” (duduq + -lan + -ish), “tutilish”, “ravonlik” (ravon + -lik).

Birikmali terminlar ikki yoki undan ortiq so‘zdan tashkil topadi va ko‘pincha tushunchani aniqroq chegaralaydi. Masalan, “speech disorder” - “nutq buzilishi”, “speech sound disorder” - “nutq tovushlari buzilishi”, “articulation disorder” - “tovush talaffuzi buzilishi” tarzida berilishi mumkin. Bunday birliklarda birinchi komponent terminning qaysi faoliyat yoki obyektga tegishli ekanini, ikkinchi komponent esa asosiy holat yoki xususiyatni ko‘rsatadi. Ingliz va o‘zbek tillarida aniqlovchi komponentlarning tartibi ko‘p hollarda o‘xshash bo‘lsa-da, har bir birikmani so‘zma-so‘z tarjima qilish to‘g‘ri natija bermasligi mumkin. Terminologik muqobil tanlashda o‘zbek tilidagi kasbiy qo‘llanish va tushunchaning ilmiy ta’rifi asosiy mezon bo‘lishi kerak.

3. Terminlarning semantik xususiyatlari

Logopedik terminlarni mazmuniga ko‘ra bir necha shartli guruhga ajratish mumkin: nutq ravonligi bilan bog‘liq

terminlar; nutq tovushlari va artikulyatsiyani ifodalovchi terminlar; til va o‘qish-yozish ko‘nikmalariga oid terminlar; baholash va korreksion yordamga tegishli terminlar. Bunday guruhlash terminlar o‘rtasidagi ma’no farqlarini ko‘rsatadi. Masalan, “stuttering” nutq ravonligi bilan bog‘liq holatni ifodalaydi, “dysarthria” esa nutq harakatlarini boshqarishdagi nevrologik omillar bilan bog‘liq buzilishni anglatadi [12]. “Dyslexia” o‘qish ko‘nikmalaridagi turg‘un qiyinchiliklar bilan bog‘liq termin bo‘lib, uni nutq tovushlari buzilishini ifodalovchi terminlar bilan tenglashtirib bo‘lmaydi. Shunday qilib, terminlarni semantik guruhlarga ajratish yaqin tushunchalarni farqlash va ularni tarjimada to‘g‘ri qo‘llashga yordam beradi. “Articulation” va “phonation” terminlari ham turli jarayonlarni bildiradi: birinchisi nutq tovushlarini hosil qilishdagi nutq a’zolari harakatlari bilan, ikkinchisi esa ovoz hosil bo‘lishi bilan bog‘liq [11]. Bu misollar terminlarning umumiy sohaga mansubligi ularning ma’nosi bir xil ekanini anglatmasligini ko‘rsatadi.

Logopedik terminologiyada sinonimiya hodisasi ham kuzatiladi. Ingliz tilida “stuttering” va “stammering” terminlari bir holatni ifodalaydi: birinchisi asosan Amerika, ikkinchisi esa Britaniya ingliz tilida ko‘proq qo‘llanadi [9]. O‘zbek tilida “duduqlanish” va “logonevroz” terminlari uchraydi; ikkinchisi rus defektologiya an’anasidan o‘tgan bo‘lib, holatning nevrotik tabiatiga urg‘u beradi.

Terminlar o‘rtasidagi giponimik (tur-jins) munosabatlar terminologik tizimning ierarxik tuzilishini ko‘rsatadi. “Communication disorder” (muloqot buzilishi) eng keng tushuncha sifatida “speech disorder” (nutq buzilishi) va “language disorder” (til buzilishi) tushunchalarini qamrab oladi. O‘z navbatida “speech disorder” tarkibiga “fluency disorder” (ravonlik buzilishi), “voice disorder” (ovoz buzilishi) va “speech sound disorder” (nutq tovushlari buzilishi) kiradi; “stuttering” esa ravonlik buzilishining bir turi hisoblanadi. O‘zbek tilidagi an’anaviy tasnifda esa nutq buzilishlari ko‘pincha og‘zaki va yozma nutq buzilishlariga ajratiladi: birinchisiga dislaliya, rinolaliya, dizartriya, duduqlanish, alaliya, afaziya, ikkinchisiga disleksiya va disgrafiya kiritiladi [4; 2]. Demak, ikki tildagi terminlarning tizimdagi ierarxik o‘rni har doim ham bir-biriga to‘g‘ri kelavermaydi.

4. Ingliz va o‘zbek tillaridagi terminlarning qiyosiy tahlili

Inglizcha termin	O‘zbekcha muqobil	Struktur-semantik izoh
Dyslexia	Disleksiya	Xalqaro terminning o‘zbek tiliga moslashgan shakli; o‘qish ko‘nikmalaridagi qiyinchiliklar bilan bog‘liq.
Dysarthria	Dizartriya	Xalqaro terminning o‘zlashgan shakli; nutq harakatlarini boshqarish bilan bog‘liq buzilish.
Stuttering	Duduqlanish	Shaklan farqli, lekin muayyan kontekstda mazmunan mos terminlar.
Speech disorder	Nutq buzilishi	Ikki komponentli termin va uning o‘zbekcha muqobili.
Articulation	Artikulyatsiya	Xalqaro termin; nutq tovushlarini hosil qilish jarayoni.
Speech assessment	Nutqni baholash	Ingliz tilidagi birikma o‘zbek tilida fe’l asosidagi ifoda bilan berilgan.
Aphasia	Afaziya	Xalqaro terminning o‘zlashgan shakli; shakllangan nutqning miya shikastlanishi natijasida buzilishi.
Dysgraphia	Disgrafiya	“dys-” elementi orqali yasalgan xalqaro termin; yozma nutqdagi turg‘un buzilish.
Voice disorder	Ovoz buzilishi	Ikki komponentli termin; o‘zbek tilida izofali birikma bilan berilgan.
Fluency disorder	Nutq ravonligining buzilishi	Ikki komponentli inglizcha termin o‘zbek tilida uch komponentli tavsifiy birikma bilan berilgan.
Speech sound disorder	Nutq tovushlari buzilishi	Kalka usulidagi tarjima; an’anaviy “dislaliya” termini bilan qisman mos.
Developmental language disorder	Til rivojlanishining buzilishi	Qisman ekvivalent; “alaliya”, “nutqning umumiy rivojlanmaganligi” tushunchalari bilan to‘liq mos kelmaydi.

Jadval tanlangan terminlar misolida bir necha munosabatni ko‘rsatadi: xalqaro terminning o‘zlashtirilishi, mazmuniy tarjima va birikmali terminning boshqa grammatik vositalar bilan ifodalanishi. Bular dastlabki kuzatishlardir; barcha logopedik terminlarga umumlashtirish uchun kengroq va manbalari tekshirilgan terminlar ro‘yxati zarur.

Jadvaldagi juftliklarni muvofiqlik darajasiga ko‘ra uch guruhga ajratish mumkin. Birinchi guruhni to‘liq ekvivalentlar tashkil qiladi: “dyslexia – disleksiya”, “dysarthria – dizartriya”, “aphasia – afaziya”, “dysgraphia – disgrafiya”. Ikkinchi guruhga mazmuniy ekvivalentlar kiradi: “stuttering – duduqlanish”, “voice disorder – ovoz buzilishi”, “speech assessment – nutqni baholash”. Uchinchi guruhni qisman ekvivalentlar tashkil etadi: “developmental language disorder – til rivojlanishining buzilishi”, “speech sound disorder – nutq tovushlari buzilishi”. Bunday juftliklarda o‘zbekcha birlik inglizcha terminning so‘zma-so‘z tarjimasi bo‘lsa-da, o‘zbek logopediyasidagi an’anaviy tushunchalar bilan to‘liq mos tushmaydi.

5. Tarjima va terminologik muvofiqlik masalalari

Terminlarni tarjima qilishda shakliy o‘xshashlikdan ko‘ra tushunchaviy muvofiqlik ustuvor bo‘lishi kerak. Ayrim xalqaro terminlar o‘zbek tilida o‘zlashgan shaklda qo‘llanadi, boshqalari esa mazmunini izohlovchi so‘z yoki birikma orqali beriladi. Tarjimon terminning qaysi kasbiy kontekstda ishlatilganini aniqlamasdan, birgina lug‘aviy muqobilga tayanmasligi lozim. Masalan, “speech-language therapy” iborasi kontekstga qarab “nutq terapiyasi” yoki “logopedik yordam” deb berilishi mumkin. Bu variantlarning qaysi biri mos kelishi matnning maqsadi, auditoriyasi va tegishli sohada qabul qilingan qo‘llanishga bog‘liq. Shu sababli ikki tilli terminologik lug‘atlarda terminning muqobili bilan birga ta’rifi, qo‘llanish sohasi va zarur bo‘lsa, izohli misol ham keltirilishi maqsadga muvofiq.

M. Beyker tarjimadagi ekvivalentsizlik muammolarini tahlil qilar ekan, manba tildagi tushuncha tarjima tilida leksikalashmagan holatlarda umumiyroq so‘z, izohli tarjima yoki o‘zlashma qo‘llash kabi strategiyalarni ko‘rsatadi [8]. Birinchidan, transliteratsiya yoki transkripsiya, ya’ni xalqaro terminning o‘zbek tili imlosiga moslashtirilgan shaklini qo‘llash: “dysphagia – disfagiya”, “apraxia – apraksiya”. Ikkinchidan, kalka, ya’ni terminni qismlab tarjima qilish: “speech therapy – nutq terapiyasi”, “voice disorder – ovoz buzilishi”. Uchinchidan, tavsifiy tarjima, ya’ni o‘zbek tilida tayyor muqobil bo‘lmaganda tushunchani izohlovchi birikma qo‘llash: “augmentative and alternative communication – nutqni to‘ldiruvchi va o‘rnini bosuvchi muloqot vositalari”. To‘rtinchidan, funksional muqobil tanlash, ya’ni o‘zbek tilida mavjud va mazmunan yaqin terminni qo‘llash: “stuttering – duduqlanish”.

Terminologik izchillikni oshirish uchun bir tushuncha uchun tavsiya etiladigan asosiy muqobilni belgilash, sinonim variantlarni qayd etish va ularning qo‘llanish doirasini tushuntirish mumkin. Bunday yondashuv tarjima, ta’lim va kasbiy muloqotda tushunmovchiliklar ehtimolini kamaytiradi.

Xulosa. Ingliz va o‘zbek tillaridagi logopedik terminlarning struktur-semantik tahlili terminologik birliklar turli shakllarda namoyon bo‘lishini ko‘rsatadi. Tanlangan misollar orasida xalqaro terminlarning o‘zlashtirilgan shakllari, mazmuniy tarjimalar va birikmali terminlar mavjud. Ularni qiyoslashda terminning tarkibi bilan bir qatorda, ilmiy ta’rifi va kasbiy konteksti ham hisobga olinishi zarur.

Tahlil asosida quyidagi xulosalar chiqariladi: birinchidan, logopedik terminlarni bir so‘zli va birikmali birliklarga ajratish mumkin; ikkinchidan, xalqaro terminlar o‘zbek tilida moslashgan shaklda qo‘llanishi mumkin; uchinchidan, shaklan farqli birliklar mazmunan muvofiq bo‘lishi mumkin; to‘rtinchidan, terminlarni tarjima qilishda kontekst va tushunchaviy aniqlik muhim; beshinchidan, rus defektologiya an’anasi orqali o‘zlashgan ayrim terminlar (dislaliya, alaliya, logonevroz) zamonaviy ingliz tilidagi terminlar bilan faqat qisman muvofiq keladi; oltinchidan, ikki tilli terminologik lug‘at yaratishda terminning muqobili, ta’rifi va qo‘llanish sohasi birgalikda ko‘rsatilishi lozim. Keyingi tadqiqotlarda ingliz va o‘zbek tillaridagi logopedik terminlardan kengroq korpus tuzish, terminlarni yagona mezonlar asosida tasniflash va miqdoriy tahlil o‘tkazish tavsiya etiladi. Bu esa mazkur sohadagi xulosalarni dalillar bilan mustahkamlash va terminologik tavsiyalarni yanada asosli shakllantirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

[1] Yavkocheva F.H. Ingliz va o‘zbek tillarida sohaviy terminlar taraqqiyoti (logopedik terminlar misolida) // Qo‘qon DPI. Ilmiy xabarlar. – 2026. – T. 8, № 7. – B. 68–75. – URL: https://doi.org/10.70728/b.series.fil.v08.i07.011.

[2] Ayupova M.Yu. Logopediya: o‘quv qo‘llanma. – Toshkent: O‘zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2007.

[3] Hojiyev A. Lingvistik terminlarning izohli lug‘ati. – Toshkent: O‘qituvchi, 1985. – 144 b.

[4] Логопедия: учебник для студентов дефектол. фак. пед. высш. учеб. заведений / под ред. Л.С. Волковой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ВЛАДОС, 2009. – 703 с.

[5] Лейчик В.М. Терминоведение: предмет, методы, структура. – 4-е изд. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 256 с.

[6] Суперанская А.В., Подольская Н.В., Васильева Н.В. Общая терминология: Вопросы теории. – М.: Наука, 1989. – 246 с.

[7] American Speech-Language-Hearing Association. Scope of Practice in Speech-Language Pathology – Rockville, MD: ASHA, 2016. – URL: https://www.asha.org/policy/sp2016-00343/ (accessed: 12.11.2026).

[8] Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. – 2nd ed. – London; New York: Routledge, 2011. – 332 p.

[9] Bloodstein O., Ratner N.B., Brundage S.B. A Handbook on Stuttering. – 7th ed. – San Diego: Plural Publishing, 2021.

[10] Cabré M.T. Terminology: Theory, Methods and Applications. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1999. – 247 p.

[11] Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. – 6th ed. – Oxford: Blackwell Publishing, 2008. – 529 p.

[12] Duffy J.R. Motor Speech Disorders: Substrates, Differential Diagnosis, and Management. – 4th ed. – St. Louis: Elsevier, 2020.

[13] ISO 704:2022. Terminology work – Principles and methods. – Geneva: ISO, 2022.

[14] Sager J.C. A Practical Course in Terminology Processing. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1990. – 254 p.

[15] Wüster E. Einführung in die allgemeine Terminologielehre und terminologische Lexikographie. – Wien; New York: Springer, 1979.